

8. Учасники проектів Вікімедіа. Гібридне авто. Вікіпедія. URL:<https://uk.wikipedia.org/>
9. ФЕНОМЕН ГІБРИДНИХ АВТО І ЧОМУ ВАРТО КУПУВАТИ ГІБРИД? 2023 URL:<https://detroit.co.ua/fenomen-gibrydnyh-avto-i-chomu-varto-kupuvaty-gibryd/>
10. Що таке Інтернет Речей? – Internet of Things. Internet of Things – «Internet of Things» bachelor program site. URL:<http://iot.lviv.ua/>

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Чеврноженко О. П.

*викладач спеціаліст, відокремлений структурний підрозділ
«Ірпінського фахового коледжу Національного університету
біоресурсів і природокористування України»*

Сільськогосподарська продукція є незамінною для забезпечення повсякденних потреб населення. Саме тому розвиток сільських територій та агропромислового комплексу стає ключовим завданням національної економіки, що знаходить своє відображення у формуванні законодавчої бази України.

Приділення належної уваги стратегічному управлінню аграрним сектором стає необхідною умовою для досягнення сталого розвитку країни. Цей підхід відкриває широкі можливості для розширення горизонтів розвитку підприємств, допомагаючи досягти високих показників продуктивності та конкурентоспроможності. Важливість кожного етапу розробки бізнес-плану, від аналізу ринку до прогнозування фінансових результатів, полягає в забезпеченні компетентних та обґрунтованих рішень, що сприяють стійкому розвитку підприємства в умовах економічного середовища, яке постійно змінюється.

Планування бізнесу є ключовим фактором, який впливає на успішне функціонування та подальший розвиток підприємства в будь-якій галузі народного господарства.

Стратегічні плани, що розробляються в аграрних структурах, формуються з урахуванням розвитку агропродовольчої політики держави та гармонійно влітаються у загальний контекст соціально-економічного піднесення конкретного регіону. Вони стають невід'ємною частиною процесу стратегічного планування і доповнюються бізнес-плануванням.

Бізнес-планування у сфері сільського господарства можна розглядати як інноваційну та специфічну практично спрямовану діяльність. Основною метою бізнес-планування є розробка та реалізація конкретних стратегічних цілей, пов'язаних з різними аспектами, такими як зростання капітальних вкладень, отримання додаткового прибутку, пошук нових ринкових можливостей та створення нових робочих місць.

Усі ці аспекти бізнес-планування сприяють розвитку аграрної галузі, її стійкому зростанню та внесенню значного вкладу в економіку країни.

Бізнес-план є результатом внутрішньо спрямованої управлінської діяльності, однак в більшості випадків в його складанні зацікавлені переважно зовнішні сторони: потенційні інвестори, кредиторі, ділові партнери. При підготовці бізнес-

плану, ядром виступають такі складові, як фінансовий план, маркетинговий план та план конкретного виробництва.

Фінансовий план допомагає визначити фінансові ресурси, потрібні для реалізації проекту, а також прогнозувати доходи та витрати на різних етапах розвитку. Маркетинговий план включає аналіз ринку, цільової аудиторії, конкурентів і стратегії продажів, що допомагає забезпечити успішне позиціонування продукту чи послуги на ринку. План конкретного виробництва визначає технічні аспекти виробництва, необхідну інфраструктуру, ресурси та процеси.

Узгодження та інтеграція цих складових у бізнес-плані дозволяють створити цілісний план дій, що підтримується аналітичними даними та обґрунтованими прогнозами, і відображає потенціал підприємства для розвитку та залучення зовнішніх ресурсів.

Для ефективного розвитку бізнес-планування в аграрному секторі важливо вирішити наступні питання. Один з ключових етапів – обрати оптимальну стратегію, яка сприятиме досягненню позитивних результатів. Це може включати розробку внутрішніх резервів, розширення або диверсифікацію виробництва, підвищення ефективності управління ресурсами тощо. Важливо створити мережу, яка надаватиме сільськогосподарським підприємцям актуальну консультацію та допомогу щодо складання бізнес-планів. Це може бути веб-портал, телефонна лінія або консультативні центри. А також організувати спеціалізовані служби, які будуть сприяти розробці та оцінці бізнес-планів відповідно до конкретної галузі. Це допоможе підприємцям отримати знання та підтримку від експертів. Не менш важливим є забезпечити належну підготовку менеджерів зі спеціалізації стратегічного управління в аграрних навчальних закладах. Це дозволить забезпечити наявність кваліфікованих кадрів для розвитку підприємств. Створити електронні підручники з темами стратегічного та бізнес-планування, що сприятиме доступності знань та навичок для більш широкого кола підприємців.

Ці заходи сприятимуть підвищенню якості та розповсюдженню практик бізнес-планування у сільському господарстві, що в свою чергу позитивно впливатиме на розвиток аграрного сектора.

Бізнес-план допомагає підприємствам ретельно планувати свої дії, визначити стратегії розвитку, ресурси, необхідні для досягнення цілей, та оцінювати можливі ризики. Він стає важливим інструментом для внутрішнього контролю, координації та оцінки продуктивності.

Цей документ також може використовуватися для залучення інвесторів, кредиторів, партнерів чи покупців. Якісний бізнес-план допомагає показати потенціал підприємства, переконати зацікавлених сторін у його життєздатності та вигідності співпраці.

В мінливому економічному середовищі аграрні підприємства мають адаптуватися до змін, розробляючи стратегії для виходу з кризи та мінімізації ризиків. Алгоритм управління розвитком бізнес-планування може дійсно стати ключовим інструментом для досягнення цих цілей. Ось кілька кроків, які можуть бути включені до такого алгоритму:

1. Почати з докладного аналізу поточної ситуації на підприємстві та узгодити її зі змінами в економічному середовищі. Визначити ключові виклики, з якими стикається підприємство.

2. Виходячи з результатів аналізу, оновити стратегію підприємства. Можливо, потрібно буде коригувати цілі, плани розвитку та розглянути альтернативні напрямки діяльності.

3. Розробити новий бізнес-план, який відобразить оновлену стратегію. Звернути особливу увагу на оцінку ризиків та можливостей, які виникають у зв'язку зі змінами.

4. Бізнес-план має бути гнучким та відкритим для змін. Регулярно переглядати його та реагувати на нові виклики та можливості.

5. Розглядати можливість співпраці з іншими гравцями на ринку, об'єднання ресурсів та знань для спільного вирішення проблем.

6. Регулярно оцінювати результати впровадження нової стратегії та бізнес-плану. Аналізувати, наскільки вони відповідають поставленим цілям та якість прийнятих рішень.

7. За потреби коригувати стратегію та бізнес-план, враховуючи отримані в ході впровадження знання та досвід.

SWOT-аналіз є важливою складовою у цьому підході, допомагаючи визначити сильні та слабкі сторони підприємства, можливості та загрози зовнішнього середовища. На цьому етапі важливо досліджувати не лише внутрішні фактори, а й враховувати зовнішні впливи, що може вимагати додаткового аналізу та інформації.

Такий алгоритм допоможе аграрним підприємствам ефективно адаптуватися до змін у економічному середовищі, знижуючи ризики та забезпечуючи стабільний розвиток.

Бізнес-план допомагає визначити можливості та потенціал, які можуть бути реалізовані у сільському господарстві. Він дозволяє точно виявити, які кроки потрібно зробити для досягнення поставлених стратегічних цілей, включаючи оптимальне використання ресурсів, адаптацію до змінних умов ринку та впровадження нових інновацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борисенко О.С., Шевченко А.В., Нетребко М.В. Методичне забезпечення підготовки бізнес-плану як ключового складника стратегічного управління діяльністю підприємства. Проблеми системного підходу в економіці. 2020. № 1 (75). С. 90–97.
2. Жуков В.В. Сутність та особливості формування процесу бізнес-планування. Причорноморські економічні студії. 2018. № 26. С. 149–153.
3. Кваша О.С., Фоміна В.В. Бізнес-планування у діяльності організації: європейські стандарти, основні методологічні підходи та базові процедури. Економіка і суспільство. 2017. № 12. С. 268–275. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/12_ukr/45.pdf
4. Пробоїв О.А. Концептуальні підходи до процесу розроблення бізнес-плану розвитку вітчизняних підприємств. 2019. № 39–2. С. 12–16.
5. Радевич Д. Чому бізнес-план не працює: 7 головних помилок. 2020. URL: <https://uaspectr.com/2021/01/18/chomu-biznes-plan-ne-pratsyuje-7-golovnyh-pomylok>